

Mama Ineke: 'Vanaf baby verslond Lena (op de foto 7 maanden) letterlijk haar boekjes en kon ze een uur lang zoet zijn met een voor een alle boeken uit de kast trekken en grondig bekijken. Nu, zes jaar oud, is een dag niet compleet zonder voorlezen. Zelf verhalen verzinnen vindt ze ook heel leuk. Op school heeft ze al haar tweede boekbespreking achter de rug. Beetje eng, maar trots en uitgebreid kon ze een verhaal bij een prentenboek presenteren!'

BoekStart

BoekStart voor jou! 4

de Bibliotheek

BOEKENTIPS

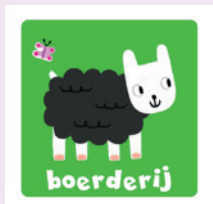

Baby's knisperboekje

Xavier Deneux (tekeningen)

Uitgeverij Oogappel, € 6,99

Stoffen knisperboekje met acht afbeeldingen van voorwerpen en dieren. Het kan aanvankelijk gebruikt worden als speeltje en later om met een dreumes de afbeeldingen te benoemen. **AB** (6 mnd+)

Dieren / Cijfers / Boerderij / Woordjes

Stephen Barker (tekeningen)

Uitgeverij Van Holkema & Warendorf, € 4,99 per stuk

Vier kleurrijke kartonboekjes waarmee de wereld ontdekt kan worden. De boekjes hebben gewatteerde omslagen en liggen lekker in de hand. **AP** (1+)

Groot, klein en piepklein

Sandra Grimm (tekst) en Maike Taddicken (tekeningen)

Uitgeverij De Eenhoorn, € 10,-

Een boekje over tegenstellingen, waarbij achter een flapje iets schuil gaat wat nog groter, dikker, hoger of ouder is! In de serie 'Het kleine wonder' verscheen ook: Wat zit erin?. **AP** (1+)

Exotische vogels

Marion Billet (tekst en tekeningen)

Uitgeverij Clavis, € 11,95

Welk geluid maakt een toekan, een pinguïn of een beo?

Door met hun piepkleine vingertjes op een knopje te drukken kunnen dreumesen al het getsjilp, gefluit en geklepper laten horen. Er zijn nog veel meer boekjes in deze serie geluidenboekjes, zoals *Waar is Baby Tijger?* (€ 16,95), dat iets groter is en voorzien is van spannende flapjes! Succes verzekerd! **AP** (1,5+)

BOEKENTIPS

Flip flap Kiekeboe!

Guido Van Genechten (tekst en tekeningen)

Uitgeverij Bakermat, € 12,95

In dit stevige kartonboek moeten dieren worden gezocht. Op naast elkaar liggende flapjes met korte tekst worden hints gegeven over het gezochte dier. Als alle flapjes zijn omgeslagen, komt er een nieuw dier tevoorschijn. Een speels boek vol verrassingen, dat aanzet tot goed kijken en benoemen. AP (1,5+)

Hoe doet de kameleon?

Jean Maubille (tekst en tekeningen)

Uitgeverij De Eenhoorn, € 10,-

Het varken doet 'knor', de leeuw zegt 'groaaw' en de koe 'meuh'. Maar wat doet de kameleon? Een boekje dat uitnodigt dierengeluiden na te doen. Met gaatjes in de kartonnen bladzijden die het bladeren makkelijk maken. AP (1,5+)

nijntje oefent korte woordjes

Dick Bruna (tekst en tekeningen)

Uitgeverij Mercis Publishing, € 7,50

Dik kartonboek waarmee de woordenschat kan worden uitgebreid: aanwijzen en benoemen maar! Als extra is er een doosje met maar liefst 70 oefenkaartjes verkrijgbaar (€ 19,95). AP (1,5+)

 Let op: in 2015 viert nijntje haar 60^e verjaardag! Zo is er de voorstelling nijntje viert feest (van 8 februari t/m 22 mei 2015).

Toeter mee met Pluk

Fiep Westendorp (tekeningen)

Uitgeverij Querido, € 9,99

Uit de beroemde boeken van Annie M.G. Schmidt over Pluk zijn tekeningen geselecteerd van auto's: Pluks rode kraanwagentje, de auto van de Stampertjes, de vuilniswagen en nog veel meer. Met een druk op de knop kan er steeds flink getoeterd worden... AP (1,5+)

BOEKENTIPS

Mijn eerste 100 woorden

Natalie Boyd (tekst)

Uitgeverij Van Goor, € 9,99

Stevig kartonboek met kleine en grote foto's van voorwerpen. De grote platen zijn uitgevoerd met een of meer flapjes. Met als extra's een gerichte zoekopdracht rond kleuren en een denkspel. Goed voor de woordenschat! AP (2+)

Het grote boek van de hele wereld

Ole Könnecke (tekst en tekeningen)

Uitgeverij Gottmer, € 13,95

Groot boek, boordevol plaatjes en bijpassende namen, om de woordenschat spelenderwijs mee te vergroten. Vervolg op *Het grote boek van woorden en plaatjes*. Ook dit nieuwe kijkboek bevat al heuse miniverhaaltjes. AP (2+)

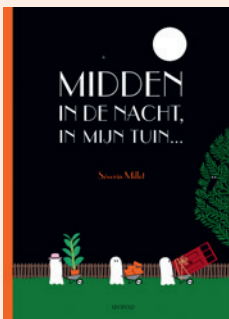

Dansen op een web

Marianne Dubuc (tekst) en Katrien Vandewoude (tekeningen)

Uitgeverij Abimo, € 9,50

In dit kartonboek wordt al een echt verhaaltje verteld: over de dieren die dansen op een draad. Totdat de spin boos wordt: de draad is van zijn web! De dieren vallen... en daar schrikt de spin toch wel van. AP (2,5+)

Midden in de nacht, in mijn tuin...

Séverin Millet (tekst en tekeningen)

Uitgeverij Leopold, € 14,99

'Midden in de nacht, in mijn tuin, zag ik...'. Wat er te zien is, volgt op de tekstloze pagina's daarna: een toenemend aantal spookjes bouwt een prachtig huis. Er is heel veel bedrijvigheid. Maar de volgende morgen... AP (2,5+)

BOEKENTIPS

Assepoester

Dick Bruna (tekst en tekeningen)

Uitgeverij Mercis Publishing, € 5,95

Assepoester mag niet mee naar het feest van de prins. Een toverduif zorgt ervoor dat ze, mooi gekleed, toch kan gaan. Lees ook de andere sprookjesboeken in de serie 'Oogappeltjes', herdrukken van Dick Brunaboekjes die lange tijd niet meer leverbaar zijn geweest. Ook verkrijgbaar in een verzamelbundel, samen met *Sneeuwvitje*, *Klein Duimpje* en *Roodkapje*. AP (3+)

Waar zijn Kleine Beer en Kleine Tijger?

Janosch (tekst en tekeningen)

Uitgeverij Davidsfonds/Infodok, € 13,50

In de kantlijn van de grote zoekplaten zijn voorwerpen te zien die opgespoord moeten worden in de grote plaat. Dat vraagt om goed kijken, zoeken en benoemen! AP (3+)

Snel naar huis, kleine muis

Britta Teckentrup (tekst en tekeningen)

Uitgeverij Gottmer, € 12,95

Kleine muis gaat naar huis, helemaal aan de andere kant van het donkere bos. Van alle dieren die hij tegenkomt, ziet hij alleen maar hun ogen. Peuters kunnen raden welke dieren het zijn. Het spannende de kartonnen prentenboek heeft kijkgaatjes. AP (3+)

Driedubbel feest met Kikker

Uitgeverij Leopold, € 17,50

Bundeling van drie eerder verschenen verhalen over Kikker en zijn vriendjes. De verhalen zijn gebaseerd op de tekenfilmserie die op tv te zien is geweest en verkrijgbaar is op dvd (Bridge Entertainment). Informatie is te vinden op de [Kikker-website](#). Ook verschenen: *Het vrolijke voorleesboek van Kikker*. Naar de boeken van Max Velthuis.

AK (4+)

Kijk voor meer boekentips op boekstart.nl, [Leesplein 0-6](#) en [Boekenzoeker 0-8](#).

PRENTENBOEKEN KOMEN TOT LEVEN

Digitale prentenboeken voor op de computer, en apps voor smartphone of tablet komen er steeds meer. Ook voor heel jonge kinderen. In digitale prentenboeken verschijnen verhalen als een filmpje op het scherm. Het zijn bestaande prentenboeken waar bewegende plaatjes, stemmen en muziek bij zijn gemaakt. Dat geeft plezier én het is goed voor de taalontwikkeling.

Er zijn steeds meer aanwijzingen dat digitale media een positieve invloed hebben op de ontwikkeling van jonge kinderen. Onderzoek heeft aangetoond dat digitale prentenboeken de woordenschat vergroten en bijdragen aan het verhaalbegrip. Boeken lezen en het bezig zijn met digitale media kunnen elkaar daarbij versterken. Door afwisselend boek en computer of tablet te gebruiken ontstaat een goede wisselwerking en nóg meer leesplezier. Boeken en digitale media vullen elkaar aan.

Samen met je kind een digitaal prentenboek lezen

• *Wisselwerking*

Bekijk met je kind de beelden op de computer. Pak later het boek er weer bij. Zo ontstaat een goede wisselwerking. Kinderen leren een boekfiguurtje kennen via computer of app, waardoor de herkenbaarheid van de boeken groter wordt.

• *Moeilijke woorden*

In een gedigitaliseerd prentenboek wordt regelmatig extra aandacht besteed aan een moeilijk woord. Als bijvoorbeeld in het verhaal staat dat Bang Mannetje bang is, hoor je een trilling in zijn stem. Zo leert je kind het woord 'bang' beter begrijpen.

• *Vragen*

Aan het slot van een digitaal prentenboek worden korte stukjes uit het verhaal herhaald, waar vragen over worden gesteld. Aan de antwoorden van je kind kun je merken of het alles goed heeft begrepen.

Hier vind je digitale prentenboeken en kinderboekenapps.
Ook is er de brochure [*Spelend leren. Digitale media voor 2-4 jaar.*](#)

TIPS & TRICS

De Top-3 van... Jos Boon, mediacoach Bibliotheek Culemborg.

• Vanaf 2 jaar: digitaal prentenboek *Kleine Muis zoekt een huis* (Petr Horáček)

Het prachtige gedigitaliseerde en geanimeerde prentenboek vertelt het verhaal van Muis die een appel vindt. De appel past niet in haar huisje. Ze gaat op pad met de appel om andere dieren te vragen of ze daar mag wonen. In het verhaal komt een aantal begrippen aan bod en de steeds herhaalde vraag van Muis of ze ergens mag wonen nodigt uit tot interactie. Woorden als 'gluren' worden mooi door de camerabeelden ondersteund.

De camera stuurt de blik van kinderen van het ene naar het andere detail. Door geluidseffecten, zoals het geluid van het eten van de sappige appel, wordt de emotie dat de appel lekker is, prachtig verbeeld. Een avontuur dat vraagt om herhaling en 'herlezing'.

• Vanaf 2,5 à 3 jaar: app *Gonnie en haar vriendjes* (Olivier Dunrea)

Peuters kennen Gonnie het gansje op haar rode laarsjes vast uit de verschillende boekjes die over haar zijn verschenen. Je kunt in de app dieren zoeken, diengeluiden raden en ook het tellen van 1 tot 10 komt op een speelse wijze aan bod. De spelletjes lopen iets op in moeilijkheidsgraad. De beloning is telkens een ei dat in een animatie op een nest wordt gelegd. Bij drie eitjes is het nest vol en komen de eitjes uit. Het speelveld is groter dan het beeld aangeeft, dit vraagt even behendigheid door naar links of rechts te vegen. De kinderen ontvangen de instructie van het spel duidelijk door een prettige stem. Kortom een mooie, vrolijke, goed verzorgde app om samen te spelen en over te praten.

• Vanaf 3 jaar: geanimeerd prentenboek *De lievelingstrui* (Tjibbe Veldkamp)

Een prachtig gedigitaliseerd en geanimeerd prentenboek over Biggetje Toon die heel graag groot wil worden. Hij doet zijn best, en toch lukt het niet. 'Maar,' zegt kleine Toon, 'mijn lievelingstrui kan ik zelf aandoen!' Op een dag lukt dat niet meer. Een herkenbaar verhaal over kleding, groter worden, oorzaak en gevolg. Het geeft aanknopingspunten om het na te spelen met verschillende maten kleding (baby, peuter, volwassenen). Er is aandacht voor bekende woorden als 'kast', 'stoel' en 'hemdje', maar ook moeilijkere woorden als 'groeimeter'. Heerlijk avontuur om samen over te praten, veel herkenning uit het dagelijkse leven.

VIJF GOUDEN VOORLEESTIPS

1. Kies een boekje dat bij de leeftijd van je kind past.

Vraag in de Bibliotheek of boekhandel om advies. Of kijk eens op websites die een selectie mooie boeken bieden, zoals [Leesplein](#) of de [Boekenzoeker](#).

2. Introduceer het verhaal.

Begin om alvast in de stemming te komen niet plompverloren met lezen, maar vertel eerst iets over het boekje of de figuren waarover het verhaaltje gaat.

3. Maak van de voorleesmomenten een vaste gewoonte.

Kies daarvoor de tijd die jou goed uitkomt: lekker rustig 's morgens vroeg, 's middags samen op de bank of voor het slapen gaan.

4. Maak van het voorlezen een ritueel.

Kies een vaste voorleesplek, bijvoorbeeld een grote stoel of een knusse plek met kussens en een knuffel erbij. Zodra jullie daar gaan zitten, weet je kindje dat er fijn voorgelezen gaat worden!

5. Laat je kind spontaan reageren op wat het ziet.

Met een baby hoeft een boekje nog niet van begin tot eind bekeken te worden. Pas met een jaar of twee is een kind toe aan een echt verhaaltje.

Kijk [hier](#) voor meer voorleestips.

TIPS & TRICS

Babygym: belangrijk en leuk

Lekker spelen en bewegen met je baby, al vanaf de geboorte, is belangrijk voor de ontwikkeling. Hij leert hierdoor sneller rollen, kruipen, lopen en praten. Hij wordt er slimmer van, leert zijn lijfje kennen en jullie hebben samen goed contact. De cd *Babygym* maakt het spelen, praten en bewegen met je baby gemakkelijk en leuk om te doen. De cd bevat tien bewegingsliedjes voor baby's van 0-8 maanden van kinderfysiotherapeut Frida Kennis. De liedjes zijn van peuterboekenauteur Betty Sluzyer en de muziek van Michiel Megens. Kijk op gymbaby.nl.

Leuke voorleesfilmpjes

- Bekijk [hier](#) het filmpje van Niels (bijna 1,5) en Krijn (bijna 3), de kleinkinderen van Joyce Danker, een van de enthousiaste voorleesvrijwilligers van Bibliotheek Culemborg. De een leest in stilte, de ander 'leest voor'.

- Een van de BoekStartkofferboekjes is *Dikkie Dik op de boerderij*. Op boekstart.nl vind je tips en suggesties om interactief met het boekje en je baby bezig te zijn. Bekijk dit [filmpje](#) waarin Felina (6,5 maand) en haar moeder gezellig aan het 'lezen' zijn.

- Kijk [hier](#) hoe baby Flore voorleest aan baby Ravi, die aandachtig luistert. Alsof je jezelf terug ziet: goed voorbeeld doet goed volgen! Je baby imiteert jouw voorleesgedrag.

Deel ook je voorleeservaringen met andere ouders!

Mail naar [Julienne van den Heuvel](mailto:Julienne.van.den.Heuvel@boekstart.nl), redacteur BoekStart voor jou!

VOORLEZEN: GEZELLIG SAMEN

Je kunt het best een boek kiezen dat past bij het niveau en de beleavingswereld van je kind. Het is fijn om een van je kinderen even apart te nemen en samen met een boek bezig te zijn. Maar hoe graag je dat ook doet, soms loopt het anders. Je hebt wat minder tijd of je oudste of jongste komt er ook gezellig bij zitten. Welk boek kies je dan om het iedereen naar de zin te maken?

Neem bijvoorbeeld een liedjesbundel met mooie plaatjes. Voor je baby kun je de liedjes zingen en de anderen zingen vast al mee. Met je dreumes bekijk je de bijbehorende plaatjes en laat je hem dingen aanwijzen en benoemen.

Zit er nog een ouder kindje bij, dan kun je met hem samen verhaaltjes maken rond de plaatjes, waar de anderen dan weer geboeid naar luisteren of ook met inbreng komen. Zo verzinnen jullie samen een leuk verhaal. Ook met aanwijsboeken kun je op deze manier aan de gang, ze leren van elkaar!

Wil je aan je oudste een prentenboek voorlezen dat voor je jongste eigenlijk nog te moeilijk is? Dat kan goed als je het eerst introduceert. Vertel iets over de figuurtjes waarover het verhaal gaat en licht een tipje op van de sluier. Als je ziet dat de aandacht van je jongste verslapt, praat je even over wat er te zien is op de plaatjes. Zo betrek je hem er weer bij en merk je waardoor hij afhaakte. Laat je oudste vertellen wat er in het verhaal gebeurt, eventueel met sturende vragen. Zo hebben jullie een leuk gesprekje over het boek met elkaar.

Boeken die zich hier goed voor lenen:

Wij samen op stap

Jean Reidy (tekst) en Leo Timmers (tekeningen). Uitgeverij Querido, € 14,95. AK (4+)

Alles in de wind

Mies van Hout (tekeningen). Uitgeverij Lemniscaat, met cd € 14,95. A (2+)

Het leukste ABC ter wereld

Tom Schamp (tekst en tekeningen). Uitgeverij Lannoo, € 16,99. AK (4+)

Wie heeft de dikste billen?

Marijke ten Cate (tekst en tekeningen). Uitgeverij Lemniscaat, € 13,95. AP (3+)

KNUTSELTIP: ZELF EEN BOEKJE MAKEN

- Stel zelf een boekje samen met foto's van mensen en voorwerpen uit de directe omgeving van je kind: zijn lievelingsknuffel, familieleden, kamertje of speelgoed.
- Houd bij het fotograferen de achtergrond leeg of zo rustig mogelijk.
- Plak de foto's op dik karton, waarvan de hoeken zijn afgerond en plastificeer ze daarna of gebruik een plastic foto-insteekmapje.
- Laat je kind bij de foto's iets vertellen of laat het 'voorlezen' aan een knuffel of vriendje.

Voorleesdeskundige Elly van der Linden: 'Heb je wel eens een peuter gezien die een boekje voorleest aan de eigen knuffel? Of misschien heeft een peuter jou zelf wel eens voorgelezen? Peuters imiteren jouw gedrag, maar zo laten ze ook zien en horen hoe ze een verhaaltje begrijpen. Voorwaarde is meestal wel dat ze een boek een paar keer hebben gezien en gehoord. Ze hebben de plaatjes in het boek nodig als houvast, maar je hoort in de manier van praten een intonatie die lijkt op voorlezen. Je hoort hen dingen zeggen die ze uit jouw mond hebben gehoord. Grote kans dat ze precies weten wat ze bij welk plaatje moeten zeggen.'

Verhaaltje

ik heb een verhaaltje
niet in een boekje
maar in mijn mond
let op
doe je oren open

daar ging ik
samen met de hond

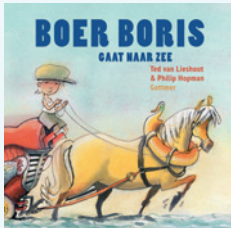
toen was het afgelopen

Uit: Hans & Monique Hagen,
Ik zie lichtjes in je ogen.
Uitgeverij Van Goor

NATIONALE VOORLEESDAGEN + PRENTENBOEK VAN HET JAAR

Voorlezen is leuk en belangrijk, en je kan er niet vroeg genoeg mee beginnen! Daarom worden ieder jaar De Nationale Voorleesdagen georganiseerd. Met een voorleesontbijt, een prentenboeken top-10 en activiteiten rond het Prentenboek van het Jaar. Deze titels worden gekozen door een jury van jeugdbibliothecarissen. In 2015 staat *Boer Boris gaat naar zee* centraal. Speciaal voor De Nationale Voorleesdagen verschijnt er een mini-editie met dvd voor € 5,-.

Boer Boris gaat naar zee

Ted van Lieshout (tekst) en Philip Hopman (tekeningen)

Uitgeverij Gottmer, € 12,95; met vingerpopje € 14,95

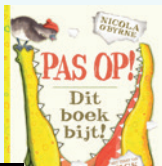
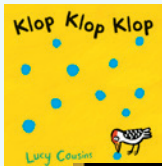
Boer Boris gaat met vakantie. En hij neemt nogal wat mee....

Te veel voor in zijn koffertje. Wat nu? Bij het boek zijn vertelplaten gemaakt. De map met 22 platen kost € 24,95. Handig om te gebruiken met groepjes kinderen. AP (2+)

De Nationale Voorleesdagen 2015 worden gehouden van woensdag 21 januari t/m zaterdag 31 januari 2015. In veel Bibliotheken worden er leuke activiteiten rond dit prentenboek georganiseerd. Vraag ernaar!

Kijk ook op nationalevoorleesdagen.nl

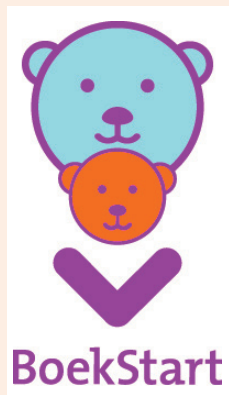
Op bezoek in de Bibliotheek:

kruip in de huid van Boer Boris

Tijdens De Nationale Voorleesdagen van 21 t/m 31 januari 2015 komen er in het hele land veel peuters met hun peuterspeelzaal of kinderdagverblijf op bezoek in de Bibliotheek. Misschien gaat jouw peuter er ook een kijkje nemen met zijn groep.

De Bibliotheek is tijdens De Nationale Voorleesdagen zeker een extra bezoek waard. Je kind stapt er zo in de wereld van *Boer Boris gaat naar zee*, Prentenboek van het Jaar 2015.

Er wordt voorgelezen uit dit kleurrijke prentenboek, geschreven door Ted van Lieshout en Philip Hopman. Na het voorlezen wordt met alle aanwezige kinderen het verhaal nagespeeld en het 'Boer Borislied' gezongen. Zo voelen ze zich even helemaal Boer Boris! Vraag ernaar bij de kinderopvang of bij jouw Bibliotheek.

BoekStart maakt slimmer

In 2010 is door de Universiteit Leiden een wetenschappelijk onderzoek gestart naar de effecten van BoekStart. Onderzocht werd of ouders onder invloed van BoekStart meer gaan voorlezen en of kinderen daardoor meer vooruit gaan in taal. De resultaten wijzen uit dat BoekStart ertoe doet: een vroege start met voorlezen heeft effect op de taalontwikkeling van kinderen. Opvallend is dat kinderen die moeilijk gedrag vertonen extra gebaat zijn bij BoekStart. Verder zijn ouders meer bekend met het aanbod aan babyboekjes en lezen ze meer voor aan hun baby. Ten slotte gaan ze vaker met hun kinderen naar de Bibliotheek.

Vaders Voor Lezen

Ouders hebben de grootste invloed op het leesplezier van hun kinderen, zo komt uit onderzoek naar voren. In gezinnen waar regelmatig wordt voorgelezen is het de moeder in 65% en de vader in 8% van de gevallen die dat het vaakst doet. Vaders lezen verhoudingsgewijs dus het minst vaak voor. En dat terwijl een vaderlijk leesvoorbeeld het grootste effect heeft op het leesgedrag van kinderen. Daarom is de Leescoalitie de campagne Vaders Voor Lezen gestart.

COLOFON

SAMENSTELLING EN REDACTIE

Julienne van den Heuvel & Wilma van der Pennen

VORMGEVING

Lijn 1, Haarlem

FOTOGRAFIE

Janiek Dam, p. 6, 8, 10 en 11; Linda Gresnigt, p. 7

BoekStart is ontwikkeld door Stichting Lezen en het Sectorinstituut Openbare Bibliotheken (per 1 januari 2015 Koninklijke Bibliotheek), is onderdeel van het programma Kunst van Lezen en wordt gefinancierd door OCW.

kunstvanlezen.nl

boekstart.nl

De AJ-nummers na sommige annotaties verwijzen naar de SISO-indeling in de Bibliotheek:

AB betekent geschikt voor baby's;

AP is voor peuters (2-4 jaar),

AK voor kleuters (4-6 jaar),

A betekent voorleesboek.

Kom naar de Bibliotheek!